

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
АСОЦІАЦІЯ МОРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ
КОЛЕГІЯ ЮРИСТІВ З МОРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ

**«Морське право та менеджмент:
еволюція та сучасні виклики»**

Матеріали
XVIII Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса – 2025

УДК 341.225(082)

М432

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Навчально-наукового інституту морського права та менеджменту Національного університету «Одеська морська академія» від 27 травня 2025 р. (протокол № 10).

Редакційна колегія: Савінова Н.А., д.ю.н., с.н.с. (голова редколегії); Шемякін О.М., д.ю.н., проф.; Сотниченко Л.Л., д.е.н., проф.; Голубкова І.А., д.е.н., проф.; Доннікова І.А., д.ф.н., проф.; Вишневський В.Л., к.ю.н., доцент; Задоя І.І., к.ю.н., доцент; Степанов С.В., к.ю.н., доцент.

Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики: матеріали **М432** XVIII Міжнародної науково-практичної конференції НУОМА (25 квітня 2025 р.) – Одеса: НУОМА, 2025 – 215 с.

У збірник увійшли матеріали XVIII щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики», що відбулась в Національному університеті «Одеська морська академія» 25 квітня 2025 р.

Видання містить аналіз актуальних безпекових та організаційно-правових проблем в сфері використання Світового океану, морегосподарського комплексу та інфраструктури в сучасних умовах.

УДК 341.225(082)

© Національний університет «Одеська морська академія», 2025

© Асоціація морського права України, 2025

© Колегія юристів з морського права України, 2025

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	7
РОЗДІЛ І. МОРСЬКА БЕЗПЕКА	9
<i>Савінова Н.А.</i> ПОВОЄННІ КРОКИ НА СТАНОВЛЕННІ МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	9
<i>Палько В.В.</i> СТРАТЕГІЯ МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	14
<i>Барінов Д.А.</i> ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОРТІВ	18
<i>Рабомізо Д.В.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ДІЙ РФ ЩОДО НАПАДІВ НА ТОРГОВЕЛЬНІ СУДА І ПОРТОВУ ІНФРАСТРУКТУРУ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	21
<i>Tuliakov V.O.</i> NAVIGATING CONTESTED WATERS: A LEGAL EXPLORATION OF UNCLOS, FRAGMENTATION, AND THE EXPANDING HORIZON OF HUMAN RIGHTS AT SEA	27
<i>Єфтені Н.М.</i> РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ІНТЕГРАЦІЇ	33
<i>Степанов С.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГРОЗ ТА ВИКЛИКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	36
<i>Мезіна Л.В.</i> РОЗВИТОК МОРСЬКОГО БІЗНЕСУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ	40
<i>Примачова Н.М.</i> АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ ДО УМОВ ВІЙНИ	43
<i>Valuieva L.V.</i> TRANSIT SAFETY AND DATA EXCHANGE UNDER THE NCTS SYSTEM	47
<i>Ковбан А.В.</i> КОНСТИТУЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДНИК КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ	50
<i>Задоя І.І.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЯК СКЛАДОВА МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	53
<i>Балобанов О.О.</i> ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МОРСЬКОГО СЮРВЕЮ	56
<i>Бондаренко К.В., Некрасов Д.С.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАТРИМКИ СУДЕН	60

Єфтені Н.М.,
*кандидат політичних наук, доцент;
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Національного університету «Одеська морська академія»*

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ІНТЕГРАЦІЇ

Громадянське суспільство є ключовим елементом демократичної держави, відіграє важливу роль у процесі європейської інтеграції України і є невід'ємною складовою демократичної держави. З моменту здобуття незалежності Україна пройшла складний шлях політичних, соціальних та економічних трансформацій, у ході яких саме громадянське суспільство виступило рушійною силою змін, механізмом контролю влади та носієм європейських цінностей.

Євромайдан, або Революція Гідності 2013–2014 років, став ключовою подією, яка продемонструвала активну роль громадянського суспільства в Україні. Саме громадяни, об'єднані бажанням європейського майбутнього, вийшли на масові акції протесту після призупинення підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Ці події показали, що українці не лише підтримують курс на європейську інтеграцію, а й готові активно боротися за нього.

Після Революції Гідності роль громадянського суспільства продовжує зростати. В Україні активізувалося створення нових громадських організацій, антикорупційних ініціатив, волонтерських рухів, експертних груп, які стали важливими партнерами держави у формуванні політики. Зокрема, представники громадських організацій беруть участь у моніторингу впровадження реформ, адаптації українського законодавства до європейських стандартів, а також у розробці нових стратегій розвитку країни.

Сьогодні громадянське суспільство відіграє значну роль у забезпеченні прозорості та підзвітності влади. За підтримки міжнародних партнерів, українські громадські організації створюють ефективні механізми контролю, зокрема у сфері антикорупційної боротьби. Вони не тільки викривають зловживання, а й пропонують конкретні шляхи вдосконалення державного управління відповідно до європейських норм.

Крім того, громадські ініціативи активно долучаються до просвітницької роботи. Завдяки численним освітнім проектам, семінарам, тренінгам і кампаніям з інформування населення, підвищується обізнаність громадян про права людини, принципи демократії, важливість дотримання верховенства права – тобто тих засадничих цінностей, на яких базується Європейський Союз.

Зміни в ціннісних орієнтаціях українського суспільства сприяють формуванню його європейської ідентичності.

Громадянське суспільство в умовах війни показало високу здатність до мобілізації та самоорганізації. Активність громадян проявлялася через залучення до волонтерських ініціатив, допомогу військовим та переселенцям, участь у гуманітарних проєктах, а також адвокаційну діяльність щодо змін. Ці процеси лише сприяли згуртованості суспільства і зміцнювали демократичні інститути та підтверджували важливу роль громадян у відновленні країни. Дослідження підтверджують, що 80% організацій громадянського суспільства продовжили свою діяльність, незважаючи на виклики, пов'язані з війною та вимушеною міграцією [1]. Багато організацій переорієнтували свої програми для забезпечення актуальних потреб населення, зокрема гуманітарну допомогу, психологічну підтримку, правовий захист та освітні ініціативи, а також мобілізацію громад.

Окремо варто відзначити роль волонтерського руху, який набув особливого значення з початку російсько-української війни. Волонтери не лише забезпечують армію та внутрішньо переміщених осіб необхідною допомогою, а також виступають важливими комунікаторами між державою, міжнародними партнерами та суспільством. Саме волонтерські ініціативи продемонстрували високий рівень самоорганізації громадян, що відповідає європейській моделі активного громадянства. Українське суспільство висловлює високий рівень довіри до волонтерських організацій (80%) і громадських організацій (59%), що свідчить про їх важливу роль у підтримці соціальних ініціатив, гуманітарної допомоги та громадського контролю [2]. Волонтери та активісти часто стають ключовими агентами змін, особливо у кризові періоди, показуючи здатність суспільства до самоорганізації та солідарності. Такий рівень довіри також свідчить про ефективність їх роботи та відповідність очікуванням громадян.

Не менш важливою є участь громадянського суспільства у процесі євроінтеграційного моніторингу. Завдяки аналітичним центрам та незалежним експертам створюються регулярні звіти про стан виконання зобов'язань України перед ЄС. Така робота дозволяє забезпечити публічний контроль за виконанням реформ та стимулює владу до прозорих дій.

Попри досягнення, громадянське суспільство України стикається з низкою викликів. Серед них – обмежений доступ до ресурсів, тиск з боку влади чи окремих політичних сил, фрагментованість окремих ініціатив. Але навіть в умовах війни та нестабільності активність громадян залишається високою, що свідчить про сталість громадянського суспільства як інституту.

Отже, громадянське суспільство України є не лише активним учасником внутрішніх перетворень, а й ключовим чинником успішної європейської

інтеграції. Воно відіграє роль важливого посередника між державою та суспільством, а також між Україною та Європейським Союзом. Саме активна громадянська позиція, участь у суспільному житті, контроль над владою та просування європейських цінностей гарантують, що Україна не лише декларуватиме, а реально досягатиме високих стандартів у політиці, економіці та соціальній сфері.

Список використаних джерел:

1. Оцінка ситуації в країні та діяльності влади, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, віра в перемогу (вересень 2024р.) URL:https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-ta-diialnosti-vlady-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-vira-v-peremogu-veresen-2024r?utm_source=chatgpt.com